

ARTONDE SÖNDAGEN ”UNDER ÅRET”

ÅRGÅNG B

Första läsningen: **2 Mos 16:2-4, 12-15** (*Jag skall låta det regna mat till er från himlen*)

Frågan ”Vad är det här?” (v. 15) heter på hebreiska *man hu?* Jämför ordet *manna*, den brödlignande substansen som Gud gav Israels barn. När Gud ger oss vad vi ber om – trots vårt motstånd och vårt gnäll mot hans goda vilja – då sker det inte bara för att göra oss nöjda utan även för att testa oss och se om det kan få oss på bättre tankar (v. 4). Bibeln visar att det gamla Gudsfolket klarade testet dåligt. Hur är det med oss?

Andra läsningen: **Ef 4:17, 20b-24** (*Klä er i den nya människan, som har skapats efter Guds avbild*)

Vi bär inte vår dopdräkt till vardags, men vi får aldrig glömma den. Vi har iklätt oss Kristus (jfr Gal 3:27; Rom 6:3f). *Den gamla människan* (v. 22; jfr Kol 3:9-10) var som ett vilt djur. Du blev i dopet **ett** med *den ny Adam*, Guds rena avbild (1 Kor 15:45-49).

Evangelium: **Joh 6:24-35** (*Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta*)

Här börjar **Jesu eukaristiska tal** (som slutar i v. 59 – om man inte räknar de chockerade lärjungarnas reaktion i v. 60). Här bekräftas vår tro på Jesu **realpresens** (verkliga, fysiska närvaro) i eukaristin och samtidigt de sakramentala gestalternas **symboliska** karaktär. Att Guds Son med hull och hår har solidariserat sig med människan, utan att det ska finnas någon gräns mellan honom och oss, sägs närmast övertydligt med bilder som fick många att tänka på reguljär kannibalism. Jesus är Guds kärlek i fysisk form. Så bad han till Fadern om att *den kärlek som du har älskat mig med skall vara i dem, och jag i dem* (Joh 17:26). **Det** är eukaristin.

När folket frågar (v. 28) vilka av Guds verk de ska utföra tänker de i plural (vilka av Guds många bud är viktigast?). Men *bara en sak behövs* (Luk 10:42), nämligen att tro på Jesus som Guds Son. Tron som ”verk” är samtidigt ”Guds verk” (v. 29) – människan måste *samverka* med Gud för att få gemenskap med honom (*Katolska kyrkans katekes*, nr 154-155). Likheterna med Jesu samtal vid Jakobsbrunnen med den samariska kvinnan är stora (Joh 4:1-42). Jesus uppmanar oss att sträva efter en oförgänglig föda, inte enbart den materiella (brunnen, brödet). Den samariska kvinnan undrade om Jesus såg sig själv som större än Jakob, och nu undrar folket om Jesus är i nivå med Mose i öknen, de ber ju Jesus ge dem samma ”bröd från himlen” (jfr Ps 78:24) som Mose gav. Men Jesus själv är det *tecken* (v. 30) Gud vill ge. Liksom kvinnan bad Jesus om *det levande vattnet*, ber nu folket Jesus om det himmelsbröd han talar om. Men hur många av dem vågar verkligen tro på honom som hon gjorde?

MÅNDAGEN 6 augusti:

KRISTI FÖRKLARING, fest

Den uråldriga festen påminner oss om vikten av att tålmodigt bestiga BÖNENS BERG om vi som Petrus, Jakob och Johannes vill skåda Jesus i hans strålgans. Men man kan inte stanna där. Vägen till den verkliga härligheten, uppståndelsen, går sedan *ned* för berget och genom kors, lidande och död. Betecknande nog firas om fyrtio dagar *Korsets upphöjelses fest*.

Dagens första läsning – ur Daniels bok – påminner oss om profetens vision om **Människosonen**, den gåtfulla himmelsgestalten som av Gud ska få *makt, ära och herravälde* (Dan 7:14). Att Jesus var denna Människoson fick apostlarna se en skymt av på det heliga berget, som ögonvittnet Petrus försäkrar oss om i sitt andra brev, från vilket det andra alternativet till dagens första läsning är hämtad (se nedan).

Evangelieläsningen är i år hämtad från Lukas. Hos honom ser vi ofta Jesus *be* (v. 28-29; jfr Luk 3:21). Mötet på berget mellan de tre jordiska männen (apostlarna) och de tre som strålar *i härlighet* (v. 31) är som ett inre upplysande av själen under *lectio divina* (läsning av Bibeln under bön), när Skriftens mening i benådade ögonblick strålar ovanligt klart och all förvirring skingras. Apostlarna förstår här den heliga Skrifts djup liksom senare på vägen mot Emmaus (Luk 24:27.32): Mose och Elia tonar fram och talar om det *uttåg* (exodus) som Jesus snart ska fullborda (v. 31). Messias ska alltså genom sitt lidande befria mänskligheten från *slaveriet under synd och död* såsom Gud genom Mose ledde folket ut från Egypten. Jesus har sagt det så ofta men först nu inser de storheten i det. Apostlarna *såg hans härlighet* (v. 32) – så formulerar en av dem (Johannes) – sig senare igen (Joh 1:14; 1 Joh 1:1-4; jfr 2 Pet 1:16-18). Petrus är överväldigad och vill fasthålla glansen av sin älskade Messias (jfr Matt 16:22). Bönens lyckostund är dock kort. Gud bodde hos Israel i ett *moln* (2 Mos 33:9; jfr 1 Kor 10:1-2) och ska även göra det hos oss: vi återvänder till vardagens dimmor, vi är på väg mot Golgotas mörker, liksom Jesus. Med sig ner till vardagen bär apostlarna dock en ovärderlig skatt: Faderns ord som bekräftade deras tro på Jesus. Så har vi alltid Guds ord i Bibeln med oss och nära oss, vare sig vi är på livets toppar eller släpar oss fram genom dess dystra dalar.

Kyrkans bön denna dag:

Evige Gud, när Kristus trädde fram i förklaringens ljus, fick fäderna från det gamla förbundet vittna om hans hemlighet, och du betygade att vi i honom blivit dina äkta barn. Ge oss en sann och bärande tro, så att vi lyssnar till din älskade Son och med honom får ärva det himmelska riket.

Särskilda läsningar på denna dag: Dan 7:9-10, 13-14 eller 2 Pet 1:16-19 samt Luk 9:28b-36

TISDAGEN I 18 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Jer 30:1-2, 12-15, 18-22** (*Jag skall åter upprätta Jakobs hyddor*)

Babyloniernas förtryck av Gudsfolket var en följd av folkets avfall från Gud. Gud lät folket känna av vad det vill säga att tjäna avgudar och bli trolösa mot förbundet: alla blir som slavar, utlämnade åt denna världs destruktiva makter. Det leder *synden* till.

Men Guds kärlek är obegripligt stor. Jeremia ser nådens tid nalkas. Här i kapitel 30 och 31 har en del av profetens tröstande ord sammanställts, de är nog skrivna en bra bit in på 500-talet, då folkets exil i Babylon hade pågått länge (Jeremia profeterade under decennier!). En mäktig restauration av Gudsfolket utlovas. Allt blir som förr, ja bättre, med den heliga staden stolt tronande på Sionskullen, templet fyllt av lovsång, ett vimmel av människor på gatorna. Så blev det också så småningom.

Men Gud lovar här också **en ledare åt folket**, en som i motsats till alla andra frimodigt kan träda fram inför honom, och då ska folket igen blir Guds folk och Gud folkets gud (v. 21-22). Varför kom den härskaren inte? I århundradena inemot Kristi födelse fick denna brinnande fråga inget svar. Det kom ingen ny David, ingen ny Mose. Det skulle visa sig att Gud hade långt större planer. Jeremia anar det i nästa kapitel: ett *helt nytt förbund, en total ny början* förestod (Jer 31:31-34). Den syftade **Jesus, Guds Son** på då han i nattvardssalen beslutsamt lyfte kalken och sa: *Denna bägare är det nya förbundet genom mitt blod, som blir utgjutet för er* (Luk 22:20).

Evangelium: **Matt 14:22-36** (*Herre, säg åt mig att komma till dig på vattnet*)

I Matteus evangelium får Petrus himmelrikets nycklar (Matt 16:18-20) och får gå på vattnet med Jesus som vi ser (v. 30). Men fiskaren som av Jesus kallades för *Klippan* var också svag och feg – här kostar det honom nästan livet. Poängen med att det just är *apostelkollegiets ledare* som sjunker ner på grund av rädsla är djup: snart nog skulle det i den pressade, förföljda organisationen utvecklas stränga straff och uteslutning av dem som begick allvarliga synder såsom att förneka sin tro på Kristus. De som gick in för en mer förlåtande attityd kunde med Nya testamentet i hand peka på att självaste Petrus, som Kristus gav den unika nyckelmakten i Guds rike, hade svikit Herren (Matt 26:30-35; 69-75). Ändå blev han förlåten och bekräftad i sin tjänst (Joh 21:15 f). Däri ligger en tröst för alla syndare, och en vädjan till oss alla om tolerans! Denna inställning segrade: kyrkan, på initiativ av påvarna i Rom, mildrade urkyrkans regler så att det blev möjligt för avfallna kristna att återinträda i kyrkan.

Vi är alla svaga! Det bör även de tänka på som utmålar apostelns efterträdare, t.ex. vissa renässanspåvar, som elaka maktmissbrukare. Petrus sjönk ner i vattnet och ner i sin feghet, och senare påvar sjönk ner i syndens träsk. Men Kristus räckte Petrus sin hjälpande hand. Vår tid räcker inte ut någon hand, i alla fall inte när man talar om Petrus historiska efterföljare. Kristus däremot är nådig. Han lovade att vara med sin kyrka *alla*

dagar till tidens slut (Matt 28:20). Han, vår försvarare, har i alla tider dragit upp kyrkan, sin brud, ur förfall och faror. Vår tro på kyrkan, vår trohet mot påvarna, är en tro på Kristus! Och raden av påvar som varit goda förbilder, sanna helgon, är lång.

Herren är sitt folks styrka, sin smordes tillflykt och räddning (Ps 28:8).

ONSDAGEN I 18 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Jer 31:1-7** (*Med evig kärlek har jag älskat dig*)

Det folk som undkom svärdet (v. 2) avser Israels räddning från egyptierna i forntiden (2 Mos kap. 14). Profeten Jeremias mun fylls här med tröstande ord från Gud som lovar återställandet av Gudsfolket efter den babyloniska exilen (se läsningen igår). "Jakob" i v. 7 betyder Israel (jfr 1 Mos 32:28;35:10). Jeremia är redan gammal när han skriver detta. Själv fick han inte se befrielsen. Så får vi kanske inte heller se *den kristna trons återkomst* till vår kultur. Men om Gud vill kommer den.

Evangelium: **Matt 15:21-28** (*Kvinna, din tro är stark*)

Det är Jesu karaktär vi möter här. Å ena sidan har han en fast och klar medvetenhet om sin kallelse och dess begränsningar och en stark principfasthet, å andra sidan offrar han alla principer när han grips av medlidande – som här när han hör om en hednisk flicka som plågas av en demon. Mamman offrar sin stolthet för att vinna Jesus för sin sak, hon låter sig kallas för "hund" (ett föraktfullt uttryck som judar använde om hedningar) och gör sig ännu mindre genom bilden av hundarna under bordet som nöjer sig med smulor. Både hon och Jesus flyttar på sina gränser för det plågade barnets skull. Omsorgen om flickans bästa får dem att göra så.

Matteus var djupt rörd av just denna scen. Han berättar den mer dramatiskt än vad Markus gör (oftast är det tvärtom), se Mark 7:24-30. Med ett gammalttestamentligt uttryck kallar han kvinnan i v. 22 för "kanaaneisk" (= en av de hedningar som Israel skulle avsky enligt Gamla testamentet). Vi hör kvinnans bekännelse av sin tro på Jesus som Messias (v. 22). Jesus vägrar först att svara henne, och lärjungarna vill att hon bryskt jagas bort (kanske ber de om att Jesus ska uppfylla hennes bön så att de blir av med henne – också en sorts förbön!). Jesus låter sig besegras av denna mors ödmjukhet. Hon blir den enda människan i Matteus evangelium som får veta att hon har en *stark* tro (v. 28). Lärjungarna får det aldrig. Med sin kärlek till barnet överträffar hon dem.

Han leder de ödmjuka rätt, de ödmjuka lär han sin väg (Ps 25:9).

TORSDAGEN 9 augusti:

S:TA TERESIA BENEDICTA AV KORSET, jungfru och martyr, Europas skyddspatron, fest

Biskop Anders skrev en bok om henne 1983. Den helige påven Johannes Paulus II helgonförklarade henne 1998 och gjorde henne till skyddshelgon – ”skyddspatron” – för hela Europa. Hennes dag firas som en fest i kyrkan i vår världsdel. Den heliga TERESIA BENEDICTA AV KORSET (Edith Stein) var judinna och filosof på hög nivå när hon genom att läsa den heliga Teresa av Avilas texter fann den kristna tron. Hon tog emot dopet till sin familjs förfäran och blev senare karmelitnunna. Nazisterna drev henne och hennes syster Rosa ur klostret. 7 augusti 1942 fördes de till gaskamrarna i Auschwitz. Där försvinner alla spår av kvinnan som gav upp allt för att leva med honom som är *vägen, sanningen och livet* (Joh 14:6).

Dagens första läsning (Hos 2:14, 15cd, 19-20) är hämtad ur Guds kärleksförklaring till sitt folk Israel, sin ”hustru”, som han vill förbarma sig över och rädda – den *brudmystik* som den karmelitiska andligheten är så förtrogen med. Evangeliet (Matt 25:1-13) – om de förståndiga jungfrurna som väntar med sina facklor på att brudgummen ska komma till sitt bröllop – har också bröllopstema. Kyrkan har velat smycka den heliga martyrens dag, hon som fick följa Herren till det yttersta – som judinna och som gudsvigd nunna – med dessa löftesrika ord som pekar mot himlen. Men en allvarlig uppmaning till oss alla är också med: Se upp! Martyriet kan även drabba oss: *Ni vet inte när dagen och timmen är inne* (v.13). Vi ska förbereda oss på allt. Med bön.

Särskilda läsningar denna dag: Hos 2:14, 15cd, 19-20 (i några biblar = 2:16, 17cd, 21-22) samt Matt 25:1-13

FREDAGEN 10 augusti:

S:T LAURENTIUS, DIAKON OCH MARTYR, fest

När en romersk kejsare på 200-talet ville konfiskera kyrkans pengar gav den helige diakonen LAURENTIUS dem snabbt till fattiga. Sedan tog han en stor skara med sig till kejsaren och sa: ”Dessa fattiga är kyrkans skatt.” För detta straffades han genom att rostras på ett glödande halster. Efter ett tag där sa han: ”Nu är det genomstekt på ena sidan. Vänd mig och ät.” Medeltiden – med sitt sinne för barsk humor – gjorde den tappra diakonen till kockarnas helgon. Idag är det hans fest och namnsdag för alla som heter Lars, Lasse eller Lorens.

Festdagens första läsning (2 Kor 9:6-10) ger oss Paulus uppmaning till givmildhet i samband med den insamling han anordnade till förmån för de fattiga kristna i Jerusalem. Paulus citat från Ps 112:9 (v. 9) är som en direkt beskrivning av den helige Laurentius. Evangeliet (Joh 12:24-26) – om vetekornet som måste ”dö” för att kunna växa och bära frukt – påminner oss om att ett liv i Kristi efterföljd – så som Laurentius praktiserade det

– kan kosta något. Trösten mitt i lidandena för Kristi skull är att vi just då är honom närmare än någonsin (v. 26).

Särskilda läsningar på denna dag: 2 Kor 9:6-10 samt Joh 12:24-26

LÖRDAGEN I 18 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Hab 1:12 – 2:4** (*Den rättfärdige skal leva genom sin tro*)

Habackuk var samtida med Nahum (läsningen igår) och Jeremia. Han är förtvivlad över allt förtryck han ser. Det utgår från de rika och avgudadyrkarna. Han vakar i bön (v. 1) och får i v. 4 höra Herrens svar: de onda **ska** straffas *men troheten räddar den rättfärdiges liv*. Paulus tolkar denna vers kreativt i Rom 1:17.

Evangelium: **Matt 17:14-20** (*Om ni har tro blir ingenting omöjligt för er*)

Dåtidens patologi (sjukdomslära) och demonologi (demonlära) känner vi inte till i detalj. Det har säkert funnits avancerade system med olika typer av demoner och passande behandlingsmetoder som nu är bortglömda. Diagnosen *fallandesjuka* (v. 15) – ordet betyder egentligen ”drabbad av månen” – bör avse ett återkommande lidande (vid fullmåne?). Möjligtvis menas det som vi i dag kallar för epilepsi, men här är också en destruktiv andlig kraft med i spelet, för pojken kastas omkull i vatten och eld (v. 16), en demon vill honom illa (dränka/bränna honom).

Jesu irritation i v. 17 är svår att ta till sig i dag. ”Vi kan väl inte veta vad man ska göra här - vem av oss sysslar med exorcism?” Många har också svårt för orden om ”stor” och ”liten” tro. Vilken tro menas? Knappast tron på Guds existens, den säger man ja eller nej till, inte ”mer” eller ”mindre”. Vissa kristna i dag verkar ha för sig att Jesus avser en sorts självsuggestion där man piskar upp en bönestämning som ger ”andlig kraft” och så kan man flytta berg. Men det påminner ju om magi – raka motsatsen till kristen tro. Nej, den tro som Jesus avser kan endast vara den inställning vi möter i **Bergspredikan** (Matt kap. 5-7): *det tillitsfulla barnets fullständiga förtröstan på sin gode Faders absoluta makt och vilja att frälsa här och nu, den tillit som väntar allt gott från hans hand och kallar hit det, som ser hans barmhärtighet verka i allt och som vet att för honom är inget omöjligt*. Denna tro jagar demonerna på flykten, först tvivlets demoner i det egna hjärtat, sedan dem i alla hjärtan kring oss. Denna tillit ger sig aldrig, även om en exorcism skulle misslyckas. Gud har nog en mening med det, tänker den. Därför är den fullständigt okrossbar – och det är ett berg inte.

Du är min lampa, Herre, min Gud gör mitt mörker till ljus (2 Sam 22:29).